

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. október 25.

FÖLDRAJZ

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

1. FELADAT

- a) A: mag 1 pont
 B: kóma 1 pont
 C: csóva 1 pont

3 pont

- b) Aláhúzva: a Nappal ellentétes irányba. 1 pont
 A napszél 1 pont

2 pont

Összes elérhető pontszám: 5 pont**2. FELADAT**

- a) 1. megfigyelési pont:
 Koordináták: é.sz. $23,5^\circ$ k.h. 30° 2+2 pont
Megjegyzés: A koordináták esetében a megfelelő szélesség és hosszúság megnevezése 1-1 pontot ér. A fokértékekért önmagukban 1-1 pont adható.

4 pont

- b) 2. megfigyelési pont:
Számítás elve
 • $90^\circ - 73,5^\circ = 16,5^\circ \Rightarrow 23,5^\circ - 16,5^\circ = 7^\circ$ 1 pont
 • $+2 \text{ óra } 24 \text{ perc} = +144 \text{ perc} = \text{k.h. } 36^\circ$ 1 pont
 Koordináták: d.sz. 7° ; k.h. 36° 2+2 pont
Megjegyzés: A koordináták esetében a megfelelő szélesség és hosszúság megnevezése 1-1 pontot ér. A fokértékekért önmagukban 1-1 pont adható.

6 pont

- c) 3. megfigyelési pontok:
 A) Északi sark(pont) 1 pont
 B) Déli sark(pon) 1 pont
Megjegyzés: A sorrend felcserélhető.

2 pont

Összes elérhető pontszám: 12 pont**3. FELADAT**

1. H
2. H
3. I
4. H
5. H
6. I
7. H
8. I
9. H
10. H

Minden helyes válasz 1 pont.

Összes elérhető pontszám: 10 pont

4. FELADAT

a) A helyes sorrend:

1.	C	1 pont
2.	D	1 pont
3.	A	1 pont
4.	B	1 pont

4 pont

b) Középidőben /mezozoikumban

1 pont

1 pont

c) Eurázsiai-hegységrendszer
Pacifikus-hegységrendszer

1 pont

1 pont

2 pont

Összes elérhető pontszám: 7 pont**5. FELADAT**

1. B
2. D
3. A
4. A
5. E
6. B
7. C

Összes elérhető pontszám: 7 pont**6. FELADAT**

a) Nőtt

1 pont

1 pont

b) IV.

1 pont

1 pont

c) 60 ppm-mel (55-65 ppm közötti érték elfogadható)

1 pont

1 pont

d) 1. I.
2. IV.

1 pont

1 pont

2 pont

e) Kb. 0,6 °C (0,5-0,7 °C közötti érték elfogadható)

1 pont

1 pont

f) 1. Kép betűjele: B

1 pont

2. Képződmény: gleccser

1 pont

Változás: a gleccser visszahúzódott /elolvadt.

1 pont

Éghajlati elem: hőmérséklet /középhőmérséklet

1 pont

Oka: hőmérséklet-emelkedés /erősödő felmelegedés /globális felmelegedés /
üvegházhatás fokozódása

1 pont

5 pont

Összes elérhető pontszám: 11 pont

7. FELADAT

a) Kalcium-karbonát / CaCO_3 1 pont

1 pont

b) Bekarikázva: C 1 pont

1 pont

c) A szénsavval. 1 pont

1 pont

d) A csapadékból származó víz a talajon átszivárogva szén-dioxidot vesz fel. A szén-dioxid a talajban élő gombák és baktériumok anyagcseréjéből származik. 1 pont

Másként leírt, de tartalmilag azonos megfogalmazás is elfogadható.

1 pont

e) Résvíz. 1 pont

1 pont

f) Bekarikázva:

1. E

2. C

3. D

4. A

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

g) 1. Víznyelő: C 1 pont

2. Polje: B, D 1+1 pont

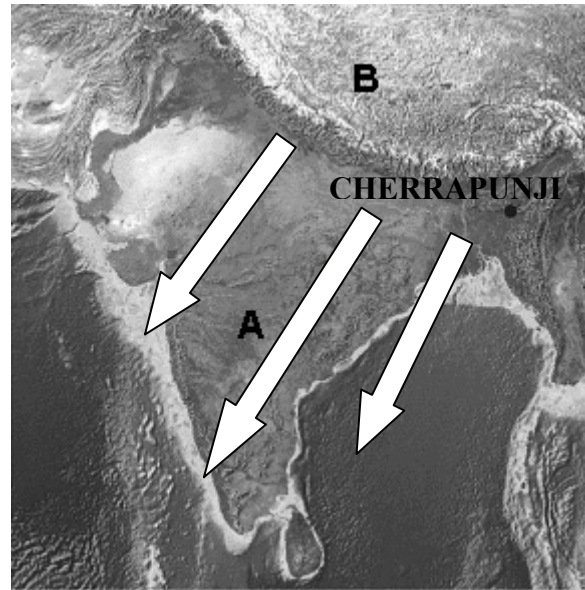
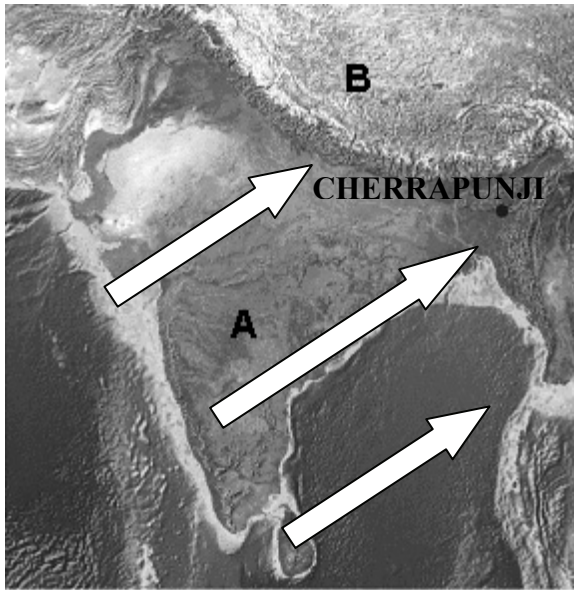
3. Dolina: A 1 pont

Minden jó helyre beírt betű 1-1 pont, de kizárólag a jó helyre beírt betűkért adható pont.

4 pont

Összes elérhető pontszám: 13 pont

8. FELADAT

c)

Évszak: nyár szélirány: DNy

Évszak: tél szélirány: ÉK :

1+1+1+1 pont

4 pont

a) Hindusztáni-félsziget
Himalája

1 pont

1 pont

2 pont

b) (Forró övezeti) monszun szélrendszer

1 pont

1 pont

d) övezet: forró vidék: monszun

1+1 pont

2 pont

e) Nevezetességének az oka: A Föld egyik legcsapadékosabb helye / sok a csapadék. 1 pont
Magyarázat: A domborzat (hegység/Himalája) felemelkedésre készíti a légtömegeket 1 pont

Megjegyzés: Azonos tartalmú, de másképp megfogalmazott válasz is elfogadható.

2 pont

Összes elérhető pontszám: 11 pont

9. FELADAT

a)

1. A
2. C
3. B
4. C
5. A

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

b)

- Brazíliaiak: portugál 1 pont
 Mexikóiak: spanyol 1 pont
 Indoklás: eltérő gyarmatosítók/ Brazíliát a portugálok, Mexikót a spanyolok
 gyarmatosították. 1 pont

3 pont

Összes elérhető pontszám: 8 pont**10. FELADAT**

1. városodás 1 pont
 2. városiasodás 1 pont
 3. üdülőváros 1 pont
 4. megalopolisz/mamutváros 1 pont
 5. vásárváros 1 pont
 6. útifalu /sorfalu / szalagtelkes falu 1 pont
 7. aprófalu 1 pont

Megjegyzés: 1. és 2. pont esetében az urbanizáció / urbanizálódás megnevezés is elfogadható.

Összes elérhető pontszám: 7 pont**11. FELADAT**

- a)** Számítás elve: $(2680 - 1510) + (2230 - 1280) + 159\,700$ 1 pont
 161 820 fő 1 pont

2 pont

- b)** $1170 : 159\,700 \times 1000$ 1 pont
 7,3 ‰ 1 pont

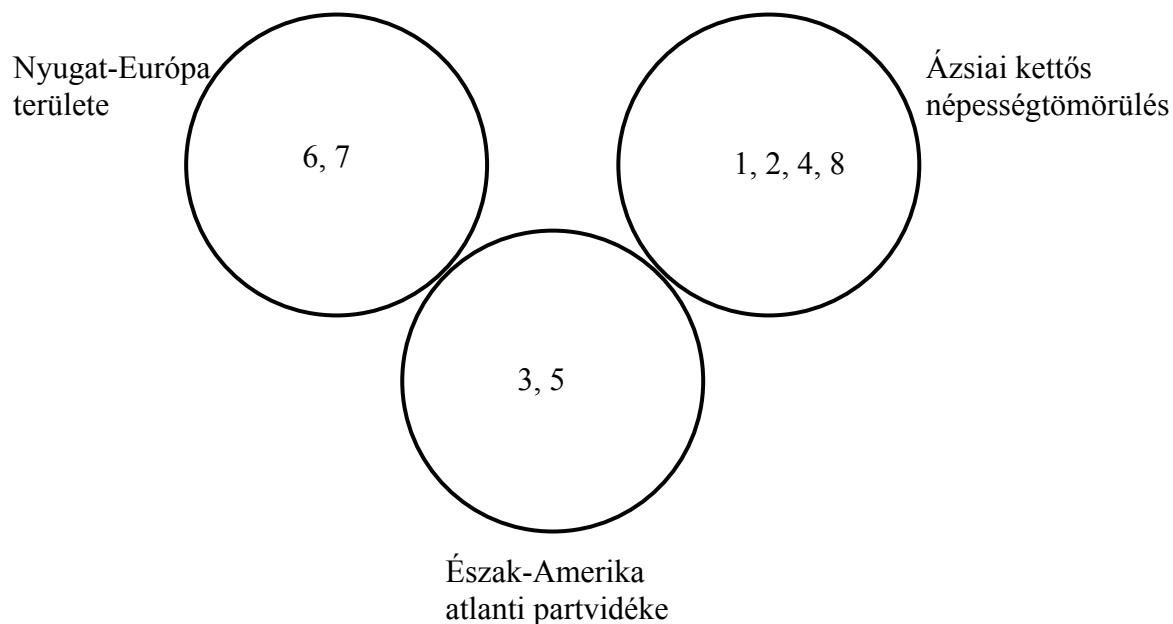
2 pont

- c)** 2230-1280 1 pont
 950 fő 1 pont

1 pont

Megjegyzés: Bármilyen más számítási elv alapján is elfogadható.

Összes elérhető pontszám: 5 pont

12. FELADAT

Összes elérhető pontszám:	8 pont
----------------------------------	---------------

13. FELADAT

a) Kőolaj	1 pont
	1 pont
b) Kőolaj-árrobbanás	1 pont
	1 pont
c) OPEC	1 pont
	1 pont
d) Hasadóanyag	1 pont
	1 pont
e) Vízenergia	1 pont
	1 pont
f) Szél- /geotermikus- /napenergia /biomassza	1+1 pont
<i>Egyéb helyes válasz is elfogadható.</i>	
	2 pont

Összes elérhető pontszám:	7 pont
----------------------------------	---------------

14. FELADAT

1. Kína
2. USA
3. Egyesült Királyság (Nagy-Britannia)
4. India
5. Brazília
6. Spanyolország
7. Ausztrália

Minden helyes válasz 1 pont.

Összes elérhető pontszám:	7 pont
----------------------------------	---------------

15. FELADAT

a)

1. Tervgazdaság /tervutasításos gazdaság	1 pont
2. Magántulajdon	1 pont
3. Állami tulajdon	1 pont
4. A profit/nyereség/haszon növelése	1 pont
5. A kereslet és a kínálat viszonya alapján / piac törvényei alapján	1 pont
6. Szocializmus	1 pont

6 pont

b)

Alacsony jövedelmű ország	Közepes jövedelmű		Magas jövedelmű ország
	Alacsonyabb fejlettségű ország	Magasabb fejlettségű ország	
E, G	D	F	A, C, B

Minden jó helyre beírt betű egy-egy pontot ér. Ha egy betű több helyen is szerepel, azért nem adható pont.

7 pont

Összes elérhető pontszám:	13 pont
----------------------------------	----------------

16. FELADAT

a)

- A) Pó-síkság
- B) Holland-mélyföld
- C) Vezúv
- D) Mont Blanc
- E) Szicília

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

b)

Közös: mindkettő síkság	1 pont
Különbőség: mélyföld - alföld /tengerszint alatt-tengerszint fölött /
tengerszint feletti magasság	1 pont

2 pont

c) Aláhúzva: feltöltődéssel 1 pont
1 pont

d)

Meghatározás	Száma	Neve
Főváros.	4.	Tallinn
Ez a városállam adóparadicsom is.	1.	Monaco
Szász város a Déli-Kárpátok előterében, a főváros után a második legjelentősebb központja országának.	5.	Brassó
Közelébe épült a szocialista iparosítás során országa kiemelt nehézipari központja. A műemlékekben gazdag város idegenforgalma, kulturális szerepköre jelentős.	3.	Krakkó
Dél-Németország (Bajorország) gazdasági és politikai központja.	2.	München

Minden helyes válasz 1 pont.

10 pont

e) Aláhúzva: Siemens, BMW 1+1 pont
2 pont

f) Szovjetunió 1 pont
 Bekarikázva: D 1 pont
 Észtország 1 pont
3 pont

Összes elérhető pontszám: 23 pont

17. FELADAT

a)

- Nyugat-magyarországi-peremvidék /Nyugati-peremvidék, Alpokalja 1 pont
- Kisalföld 1 pont
- Dunántúli-középhegység /Dunántúli-középhegyvidék 1 pont
- Dunántúli-domb- és hegyvidék /Dunántúli-dombság 1 pont

A sorrend nem számít.

4 pont

b)

- A: Kőszegi-hegység 1 pont
- B: Soproni-hegység 1 pont
- C: Keszthelyi-hegység 1 pont
- D: Szigetköz 1 pont

4 pont

c)

- Legmagasabb pontja az Írott-kő: A 1 pont
- Hordalékkúp: D 1 pont
- Erre a hegységre hazánk legidősebb átalakult kőzetei jellemzőek: B 1 pont

3 pont

- d)
a: Duna	1 pont
b: Rába	1 pont
c: Zala	1 pont
d: Fertő (tó)	1 pont
	4 pont

- e)
Az Alpokból ered: b	1 pont
Vízhozama befolyásolja a Balaton vízháztartását: c	1 pont
	2 pont

- f)
1. 10.
 2. 5.
 3. 3.
 4. 9.
 5. 7.
- Minden helyes válasz 1 pont.*
- 5 pont

- g)
6.: Bük	1 pont
12.: Hévíz	1 pont
	2 pont

Összes elérhető pontszám: 24 pont

18. FELADAT

- a)
1. Fertő–Hanság NP.
 3. Duna–Dráva NP.
 7. Duna–Ipoly NP.
 9. Aggteleki NP.
- Minden helyes válasz 1 pont. Csak a teljes név esetén jár a pont.*
- 4 pont

- b)
- A) 7.
 - B) 6.
 - C) 2.
 - D) 8.
 - E) 10.
- Minden helyes válasz 1 pont.*
- 5 pont

- c) tájvédelmi körzet
- 1 pont
- 1 pont

Összes elérhető pontszám: 10 pont

19. FELADAT

- a) A számítás elve: A legtakarékosabb amerikai háztartások 160 liter vizet használnak naponta és fejenként. Az Egyesült Királyság lakói ennek 70%-át fogyasztják.

$$160 \times 0,7 = 112$$

Eredmény: 112 liter/fő

1 pont

1 pont

2 pont

- b) Az Aral-tó és környéke.

Más helyes példa megnevezése is elfogadható.

1 pont

1 pont

- c) Talajvíz

1 pont

1 pont

- d) Aláhúzva: műtrágyázás, hiányos csatornahálózat

1+1 pont

2 pont

- e)

- A hazai vízfolyásaink legnagyobb részét a határon túlról, a környező országok felől érkeznek, emiatt a külföldi folyószennyezések hazánkat is sújtják. 1 pont
 - A medence-jelleg következtében nagy az árvízveszély /belvízveszély. 1 pont
- Másként megfogalmazott, de tartalmilag azonos megoldásért is adható pont.
Más, földrajzi szempontból helyes példa is elfogadható.*

2 pont

Összes elérhető pontszám:	8 pont
----------------------------------	---------------

20. FELADAT

- a) 1. Május 23.
2. Aláhúzva: egyikben sem

1 pont

1 pont

2 pont

- b) Május 16.

1 pont

1 pont

- c) Május 9.

1 pont

1 pont

Összes elérhető pontszám:	4 pont
----------------------------------	---------------

A feladatlappal elérhető összes pontszám:	200 pont
--	-----------------